

Asia: VN/9627/2026

Hallituksen esitys eduskunnalle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Akava lausuu esityksestä ammatillisen koulutuksen työelämätoimikuntien osalta. Akava katsoo, että työelämätoimikuntia ei tule lopettaa. Sen sijaan niiden toimintaa pitää kehittää ja vahvistaa OKM:n asettaman työryhmän linjausten mukaisesti.

Häiriötilanteita ja poikkeusoloja koskeva ehdotukset

Lausuntonne koskien häiriötilanteen määrittelyä

-

Lausuntonne koskien ehdotusta yksityisten koulutuksen järjestäjien varautumisvelvollisuudeksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta oppivelvollisten ensisijaisuudelle poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 45 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 52 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ylioppilastutkinnosta annetun lain uudeksi 4 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain uudeksi 18 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain 4 §:n muuttamisesta

-

Lausuntonne koskien ehdotusta tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain uudeksi 26 a §:ksi

-

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:ää koskevat muutokset

Lausuntonne koskien lain 8 §:ään ehdotettavia muutoksia

-

Ylioppilastutkinnosta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset

Lausuntonne koskien lain 5 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 21 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 22 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 24 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen työelämätoimikunnat

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen työelämätoimikuntia koskevia muutosehdotuksia

Laki ammatillisesta koulutuksesta määrää, että ”tutkinnoissa, koulutuksessa ja niiden järjestämisessä tulee ottaa huomioon työ- ja elinkeinoelämän tarpeet. Tutkintoja ja koulutusta suunniteltaessa, järjestettäessä, arvioitaessa ja kehitettäessä sekä osaamistarpeita ennakoidessa tulee tehdä yhteistyötä työ- ja elinkeinoelämän kanssa.”

Työelämätoimikunnat ovat olleet keskeinen ja rakenteellinen osa ammatillisen koulutuksen työelämäyhteistyötä. Niiden tehtävänä on ollut osallistua näyttöjen toteutuksen ja osaamisen laadun arviointiin, osallistua ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen sekä ammatillisten tutkintojen ja niiden perusteiden kehittämiseen sekä käsitellä oikaisupyynnöt.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti vuonna 2025 työryhmän laatimaan esityksen työelämäyhteistyön uudistamiseksi ammatillisessa koulutuksessa ja sen tutkintorakenteen kehittämisessä. Työryhmän keskeinen tehtävä oli työelämätoimikuntien työn kehittäminen ja vahvistaminen. Työryhmällä oli selkeä ja yksimielinen näkemys, että työelämätoimikunnilla on tärkeä tehtävä ja että kuinka tätä toimintaa tulisi jatkossa kehittää.

Kesken työryhmän työskentelyn kävi ilmi, ettei työelämätoimikuntien toimintaan ole jatkossa käytettävissä resursseja, ja että työelämätoimikunnat lakkautetaan. Työryhmän jäsenet jättivät laadittuun kehitysraporttiin yhteisen ja yksimielisen lausuman, jonka mukaan he pitävät työelämätoimikuntien lopettamispäätöstä virheenä ja päätöksen perusteluita arveluttavina.

Ammatillisen koulutuksen järjestelmä on sekä sisäisten että ulkoisten muutosten keskellä. Vihreä ja digitaalinen kaksoissiirtymä muuttaa toimialoja ja ammatteja asettaen kokonaan uudenlaisia tarpeita osaamiselle. Koulutus- ja osaamistason nostaminen, ikäluokkien pieneneminen ja lisääntyvä maahanmuutto pakottavat pohtimaan ammatillisen koulutuksen rakenteita ja toteuttamista uudella tavalla. Parlamentaarinen sopu velkajarrusta uhkaa koulutukseen käytettävissä olevia resursseja, vaikka suunnan tulisi olla päinvastainen; koulutus on inhimillistä pääomaa, johon tulisi päinvastoin investoida lisää Suomen kasvun ja hyvinvoinnin tukemiseksi.

Kaikki mainitut muutokset ovat sellaisia, joissa onnistuminen edellyttää työ-elinkeinoelämäyhteistyön vahvistamista. Siksi työelämätoimikuntia ei pidä lopettaa, vaan niiden toimintaa pitää kehittää ja vahvistaa em. työryhmän linjausten pohjalta.

Täsmennykset toisen asteen lukuvuosimaksuja koskeviin säännöksiin

Lausuntonne koskien lukiolain 34 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta annettuun lakiin ehdotettava muutos

Lausuntonne koskien lain 3 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Sahamies Miika
Akava ry